

2021

MEMÒRIA ANUAL

ÍNDEX

PRESENTACIÓ

ALPICAT SOLIDARI 1

Missió, visió i valors 1

Situació actual 1

PROJECTES ALPICAT SOLIDARI 3

Cooperació Internacional 3

Projecte Yaxare 3

Pràcticum alumnat de fisioteràpia de la Universitat de Lleida: Conveni entre la Universitat de Lleida i l'ONGD Alpicat Solidari 5

Rehabilitació cases Sareh Guideh 7

Casa del voluntariat 8

Voluntariat internacional 8

Situació actual de la resta de projectes a Baja Kunda 12

Educació per la Transformació Social 14

Joves Solidaris 14

Servei Comunitari del Banc d'Aliments 17

Acció social 18

Banc d'Aliments 18

INFORME ECONÒMIC 21

COL·LABORADORS I FINANÇAMENT 24

Ens públics ens recolzen econòmicament i de manera tècnica 24

Entitats i empreses privades finançadores 24

Vols ser soci/sòcia d'Alpicat Solidari? 24

PRESENTACIÓ

MARÇAL ABELLA

PRESIDÈNCIA ALPICAT SOLIDARI

Benvolguts i Benvolgudes,

Han estat dos anys molt complicats de contínues restriccions en tots els àmbits. A la nostra ONGD, com a tothom, també ens ha afectat, els nostres projectes els hem tingut que anar adaptant per seguir treballant en les diferents àrees que desenvolupem.

En cooperació hem pogut recuperar les estades a Baja Kunda dels voluntaris per fer les pràctiques del grau de Fisioteràpia, com també de professionals ja graduats. Altres voluntaris d'altres àmbits també s'han pogut desplaçar a Gàmbia per aportar la seva feina. I hem continuat també treballant en la millora dels horts comunitaris de la cooperativa de dones amb la col·laboració d'altres entitats i empreses.

En relació a l'EPTS (Educació per la Transformació Social) durant el curs 20-21, per primera vegada els alumnes d'4t ESO de l'Institut d'Alpicat han fet les pràctiques de l'Aprenentatge i Servei a l'entorn del Banc d'Aliments, fent tasques en l'elaboració quinzenal dels lots d'aliments destinats als titulars de drets. I amb els estudiants de l'Institut Manuel de Montsuar de Lleida, també de 4t d'ESO, hem pogut desenvolupar el projecte Joves Solidaris al voltant de la cooperació per quart curs consecutiu.

Però un any més, igual que al 2020, no hem pogut fer altres activitats sensibilitzadores ni de visualització per la població. A causa de les restriccions i per precaució hem deixat d'organitzar activitats com el DENIP (Dia Escolar per la No violència i la PAU), l'habitual Concert Solidari, la Jornada de Salut Solidària i d'altres activitats que esperem poder recuperar-ne algunes durant aquest any 2022.

Tot això que us avanço, a modus "d'spoiler", ho podeu llegir de manera més detallada i desenvolupada en les següents pàgines d'aquesta memòria.

Per últim em queda agrair a tot el voluntariat, socis, donants, empreses, entitats, organismes... en definitiva a tots els que heu fet possible que aquests projectes i activitats hagin estat una realitat, i us animo a seguir aportant el vostre granet de sorra per intentar construir un món millor.

I als qui no sou encara socis, podeu omplir i enviar-nos la butlleta d'inscripció que trobareu en les últimes pàgines d'aquesta memòria.

Moltes gràcies.

Marçal Abella

Alpicat Solidari

L'ONGD **Alpicat Solidari**, neix l'any **2005**, per contribuir al desenvolupament dels països del sud global, assumint el compromís ètic d'impulsar la **solidaritat** i destinar els recursos necessaris per a la seva ciutadania i el seu entorn. L'objectiu prioritari d'Alpicat Solidari és contribuir a la **lluita contra la pobresa** i les seves causes estructurals. Perseguint aquest objectiu, crea un fons econòmic que possibiliti realitzar projectes de **cooperació internacional**, per la promoció d'un **desenvolupament sostenible**, estimular la **participació ciutadana**, mitjançant campanyes i informacions adequades.

Missió, visió i valors

Després de **17 anys de trajectòria** la nostra missió segueix sent treballar per la justícia social arreu del territori.

La **visió** amb la que treballem des d'Alpicat Solidari consisteix en:

- ✓ La **sensibilització de la població**; seguim organitzant i participant en xerrades, exposicions i actes de diferent índole.
- ✓ La **transformació social** des de l'**educació**; apostem per una educació alliberadora i teixim xarxa amb els centres educatius del Segrià.
- ✓ L'**atenció a les persones**; donem suport a la integració de les persones migrades al territori, així com per cobrir les necessitats bàsiques de tota la població quan la xarxa normalitzada no ho arriba a proveir.
- ✓ La **cooperació internacional**; reivindiquem la justícia social a través de la intervenció directa a Baja Kunda (Gambia).
- ✓ El **treball en xarxa**; promocionem espais d'intercanvi amb la col·laboració amb altres entitats i ONGs.
- ✓ **Ajuda humanitària**; les necessitats bàsiques són una prioritat i així ho demostrem en l'ajuda d'emergència en zones devastades per catàstrofes, sigui quina sigui la seva causa.

Els **valors** que sustenten l'ONG tenen a veure, per una part, amb **Alpicat** un zona rural del territori català, que aporta el significat del concepte **glocal**, reunint allò global i allò local, des d'Alpicat Solidari es realitzen **accions locals** que tenen incidència en la **globalitat**. Per una altra banda, **Solidari** que pren rellevància en la **interdependència**, en el compartir idees, propòsits i responsabilitats per remar en companyia i aconseguir la consecució dels **drets de les persones** i el seu **entorn**.

Situació actual

Aquest **2021** ha estat un any de recuperació i d'esperança, ple de **nous reptes** i de velles qüestions que han tornat a escena fruit de la situació sanitària, que ha evidenciat aquelles **desigualtats** que estaven ocultes o estaven sent ignorades. Des d'Alpicat Solidari reprenem l'activitat pausada progressivament, ens **adaptem a la digitalització** per estar més a prop d'aquells que tenim lluny geogràficament i seguim amb aquelles accions i projectes que no s'han aturat durant la pandèmia.

El **projecte Yaxare** segueix enfortint les seves capacitats i augmentant les seves possibilitats amb nous projectes que incideixen directament en la qualitat de vida de les **dones** del districte d'Upper River (Gàmbia), la **sobirania alimentària** cada cop és més a prop amb la millora als horts per l'autoconsum, desvinculant-nos del consum d'importació.

El **Pràcticum d'estudiants de fisioteràpia de la UdL**, per la seva part, torna amb més força després d'un any en pausa per les restriccions de moviment de la pandèmia que ens assola, el projecte cada cop té més incidència i arriba a més persones, tant a professionals interessats en participar en el projecte com de **pacients del Health Centre** que cada cop més valoren la figura de la fisioteràpia. Tot i això, continuen havent **emergències** que necessiten cobrir-se a través de l'ajuda humanitària els vincles creats amb les poblacions limítrofs de Baja Kunda ens porta a col·laborar en la recuperació de l'**habitatge** del poble veí, Sareh Guideh.

El **voluntariat** també ha tornat a Baja Kunda, aquest any hem acollit a **4 persones** disposades a invertir el seu temps lliure en accions per conèixer la realitat de Gàmbia i amb la voluntat de revertir la **desigualtat social**. No obstant, a l'espera de l'arribada del voluntariat i d'aquelles persones provinents dels projectes de l'entitat, l'inici del 2021 ens ha servit per reformar i **rehabilitar** aquells espais de la **Casa del Voluntariat**.

Els nostres **joves solidaris** per fi poden dur a terme la fase de vivència, que per la situació generada per la pandèmia del Covid 19 es retarda fins a finals del 2021, l'espera i la motivació del jovent de l'**institut Manel de Montsuar** fa que gaudim d'una gran experiència. La suma de cada edició del projecte ens ajuda a arribar més enllà de la **comunitat educativa**, es genera interès entre les famílies, així com cada cop hi ha més professorat interessat en participar en el projecte.

L'**educació per la transformació social**, és un dels nostres pilars que no solament es sosté amb el projecte Joves Solidaris. El **Servei Comunitari de l'Institut d'Alpicat** amb el projecte **Banc d'Aliments**, genera un nou espai de **solidaritat juvenil** a la nostra població, conèixer altres realitats del nostre veïnat sembla una llavor pel canvi.

El **Banc d'Aliments**, s'adapta a les noves circumstàncies valorant encara més la predisposició i **compromís** de l'Ajuntament d'Alpicat i de la **Regidoria de Polítiques Socials**, així com la tasca essencial del voluntariat sempre disposat a donar un mà. La col·laboració amb els **serveis socials** impregna la nostra atenció directa afavorint la vinculació amb els i les titulars de dret.

En conclusió, l'any 2021 ha sigut un any de seguir treballant amb **constància** i de reemprendre la nostra tasca per aconseguir disminuir les desigualtats socials en el territori **lleidatà** així com en el terreny **gambià**. Acabem l'any amb més ganes de continuar perseguint la **justícia social** a nivell global.

Projectes Alpicat Solidari

Cooperació Internacional

Projecte Yaxare

La cooperativa Yaxare, creada al 2012, neix fruit d'un procés participatiu entre l'associació de dones de Baja Kunda i Alpicat Solidari, gràcies al qual s'extreuen les necessitats i demandes de les dones. La conclusió a la que s'arriba acaba esdevenint en la Cooperativa Yaxare i que es desenvoluparia els anys posteriors en quatre fases diferenciades.

El projecte Yaxare, té per objectiu promocionar la inserció laboral entre les dones de Baja Kunda que permeti extrapolar la centralitat de la figura de la dona gambiana en determinats àmbits, també en el de la vida pública. La introducció de la dona a l'activitat laboral afavoreix el desenvolupament del país cap a vies més justes, no solament envers les dones sinó a totes les figures i esferes de la societat. Amb l'execució del projecte es pretén disminuir la dependència econòmica exterior fruit de les importacions, la invisibilitat de la dona en els espais de decisió fora de l'àmbit domèstic i la situació de desigualtat de gènere agreujada per una interpretació masclista i patriarcal de la religió islàmica.

Fins a la data, l'execució d'aquest projecte ha donat resposta a la dependència econòmica de les dones, afavorint principalment a l'economia familiar, el que ha suposat una gran millora en la qualitat de vida d'aquestes famílies. D'aquesta manera, formar part de la Cooperativa Yaxare, afavoreix l'emancipació de les dones, que deixen de dependre exclusivament de la figura de l'home per a la seva supervivència i la de la seva família.

En el transcurs de l'any 2021, tal com estava plantejat en la memòria del 2020, s'han dut a terme ampliacions arquitectòniques a la cooperativa. S'ha creat un espai per la producció d'oli de cacauet, que complementa l'activitat de manipulació d'aquest producte que ja s'estava treballant amb anterioritat. De la mateixa manera, aquesta ampliació ha vingut de la mà de nova maquinària procedent d'una donació de la ONG aragonesa Africagua, consistent en una nova màquina per produir oli de cacauet i una màquina de pelar el gra d'arròs. Amb la nova maquinària, per la producció d'oli de cacauet, ara disposen d'una màquina per pelar-lo i de dues màquines productores d'oli que les utilitzen de manera alterna per una major eficiència de l'aparell, així com per no interrompre la producció en moments de reparació.

Actualment, la cooperativa produeix, en dues temporades diferenciades, productes d'horticultura i sabons. Aquesta producció, principalment, serveix per l'autoconsum de les pròpies treballadores, i deixa com a secundària la venda, que normalment es duu a terme a través de la venda al detall a persones individuals que acudeixen a la cooperativa i la venda personal entre el veïnat de les

treballadores. Així mateix, es fa un ús mercantil de la maquinària disponible a la cooperativa, per la que la població del districte d'Upper River pot llogar la maquinària o bé utilitzar-la a les instal·lacions.

Com que la donació econòmica de l'entitat Africagua per la compra de maquinària va ser superior al cost real final, l'excedent sumat a l'aportació de fons provinents dels guanys de la cooperativa, en total 26 mil dalasis (440 euros), ho van invertir en participar en la construcció d'un nou edifici.

El total de sòcies treballadores del 2021 ha estat de 170 dones organitzades en 4 grups d'unes 42 o 43 treballadores liderades per 1 encarregada. Paral·lelament a aquesta organització la cooperativa compta amb la presidència que assumeix 1 de les sòcies de la cooperativa. Les treballadores distribueixen la seva jornada laboral en diferents torns, fet que no solament permet garantir els drets laborals sinó que afavoreix que el nombre de beneficiàries sigui major. Respecte a l'any anterior, s'ha augmentat la quantitat de sòcies a la cooperativa gràcies a les millores de regadiu dels horts, que es va dur a terme durant l'activitat del 2021.

Tanmateix, en l'activitat econòmica de la cooperativa també es dona la venda de roba de segona mà, la qual arriba com a donació des de l'entitat Korbis Agri de Mataró, com en la resta de producció, aquesta donació serveix tant per l'autoconsum com per la venda de l'excedent. Finalment, anys anteriors també es desenvolupava la tasca d'assecat de mango en un aparell per a aquest servei, tot i això arrel de la pandèmia es deixa en desús. La venda d'aquest producte es donava entre el voluntariat, és a dir, entre la població europea, a trets generals la població autòctona no el consumeix. No obstant, no descarten tornar a produir-ne, amb prèvia reparació de l'aparell, quan l'activitat del voluntariat torni a estar a nivells anteriors.

Durant aquest any, gràcies a la col·laboració i el voluntariat de Paco Piñol, s'ha pogut dur a terme la instal·lació d'un sistema de reg, compostat per plaques solars i bombes d'aigua que permeten abastir més terreny, i per tant, possibilita que la terra a treballar sigui més extensa. Actualment les dimensions del terreny de cultiu són de 1820m².

La integració dins la comunitat, no sols es dona a través de l'execució del projecte amb el col·lectiu de dones local i de pobles limítrofs, sinó que aquesta esdevé una associació de ple dret a Gambia. D'aquesta manera, el nom oficial de la cooperativa és *Yagaru Mechee Karala Center*.

Com a proposta de millora, les sòcies de la cooperativa plantegen construir una perxada al costat esquerre de l'edifici de la cooperativa que arribi fins la tanca perimetral, acció que permetrà guanyar

més espai amb ombra, és a dir, més espai per al treball. Tanmateix, s'està treballant des de l'entitat Korbis Agri, la instal·lació d'enllumenat als camins de l'hort, que dificulti o, fins i tot, eviti l'assaltament amb robatori en hores de poca llum o de fosc.

Pràcticum alumnat de fisioteràpia de la Universitat de Lleida: Conveni entre la Universitat de Lleida i l'ONGD Alpicat Solidari

El projecte Fisiàfrica pren inici al 2013 través de la creació del Grau en Fisioteràpia a la University of The Gambia promogut per part de la Universitat de Lleida i coordinat per la Xarxa Vives d'Universitats,

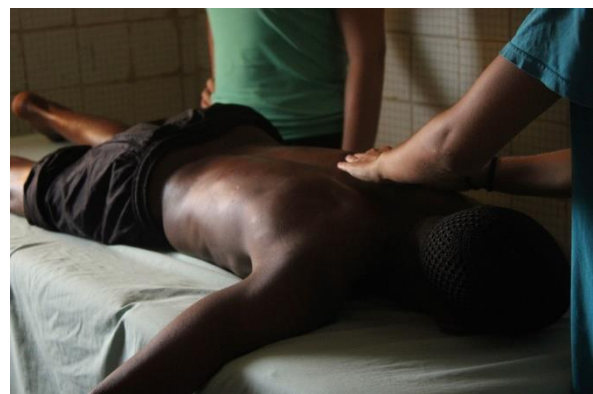

que pretenia donar resposta a l'ampliació de l'atenció fisioterapèutica més enllà de la capital del país, donat que l'únic servei de fisioteràpia es trobava a Banjul. Des de l'any 2014, estudiants del Grau en Fisioteràpia de la Universitat de Lleida, realitzen un període de voluntariat amb Alpicat Solidari a Baja Kunda, el conveni entre l'ONG i la universitat permet que puguin realitzar el seu pràcticum al centre hospitalari de Baja Kunda.

La consolidació d'aquest projecte permet assistir a la població, no solament de Baja Kunda que queda a, aproximadament, 500km de la capital, sinó també als municipis limítrofs i a la resta del districte d'Upper River.

Els objectius que persegueix aquest projecte són, per una banda, desenvolupar el treball competencial per part de l'alumnat de fisioteràpia, en la que es treballa la competència intercultural, referida al comportament efectiu y apropiat en la interacció amb persones d'altres cultures, en aquest cas en la interacció produïda en l'assistència mèdica, i les pròpies de la fisioteràpia, tals com:

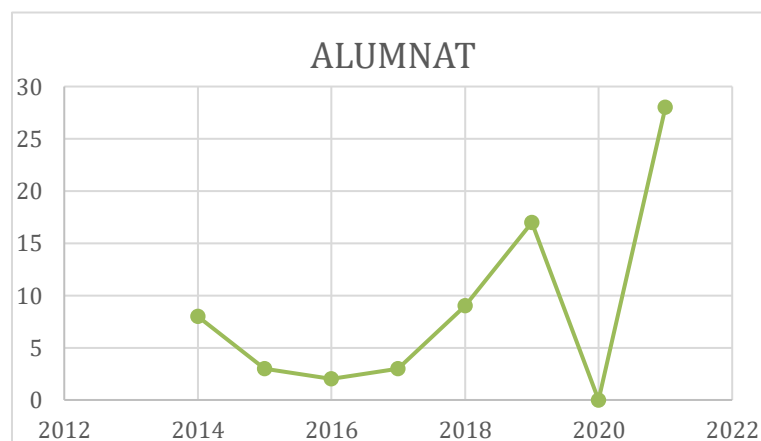
- Valorar l'estat funcional del pacient, considerant els aspectes físics, psicològics i socials.
- Valoració diagnòstica de cures de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia atenent a criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Executar, dirigir i coordinar el pla d'intervenció de fisioteràpia utilitzant les eines terapèutiques pròpies i atenent a la individualitat.
- Avaluar l'evolució dels resultats obtinguts amb el tractament en relació amb els objectius marcats.
- Proporcionar una atenció de fisioteràpia eficaç, atorgant una assistència integral als pacients.
- Intervenir en els àmbits de promoció, prevenció, protecció i recuperació de la salut.

El segon objectiu del projecte consisteix en donar resposta a la necessitat assistencial en fisioteràpia. La trajectòria del projecte ha permès a la població reconèixer i valorar aquesta pràctica mèdica en

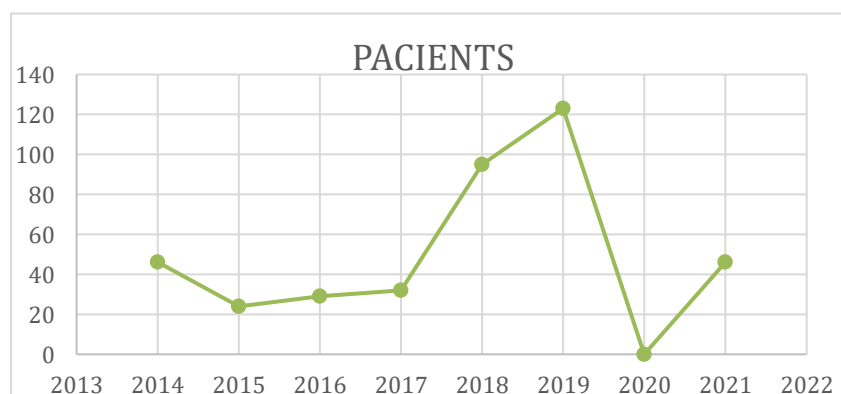
benefici de la seva salut, la qual cosa ha provocat que els i les pacients hagin augmentat considerablement al llarg d'aquests anys. La gran majoria de pacients són persones afectades d'artrosis al raquis i en les extremitats inferiors, tot i això també acudeix un gran nombre de població amb problemes neurològics secundaris de malalties que persisteixen a la zona, com són la malària cerebral i el ICTUS.

A partir del 2014, el projecte Fisiàfrica, ha permès a l'estudiantat realitzar les pràctiques del Grau en Fisioteràpia, que només s'han vist interrompudes durant l'any 2020 a causa de les restriccions de mobilitat marcades per la crisi sanitària de la COVID-19. Com es pot veure en la gràfica número 1 el nombre d'alumnat beneficiari del projecte no ha parat de créixer des del 2017, arribant a beneficiar a 28 estudiants en el transcurs del 2021. En números totals, des de l'inici del projecte 70 estudiants han pogut realitzar el seu aprenentatge pràctic a Baja Kunda.

Gràfica 1: Evolució de l'alumnat participant al projecte Fisiàfrica. Elaboració pròpia (Carme Campoy, Coordinadora Projecte Fisiàfrica)

Tanmateix, el nombre de pacients atesos al llarg d'aquest període de temps ha arribat gairebé als 400 (395 pacients). Si observem la gràfica número 2, podem veure com la tendència fins al 2019 és similar a la de l'alumnat, des del 2015 hi ha un creixement sostingut que pren embranzida a partir del 2017 fins al 2019, que provoca un descens dramàtic a causa de la restricció de mobilitat degut a la crisi sanitària. Aquest any 2021 es recuperen xifres similars a l'inici del projecte, tot i que la manca d'una figura de fisioteràpia permanent, com el canvi de dinàmica ocorregut en un any de no presència del projecte trenca amb el creixement progressiu que havia facilitat la continuïtat del projecte durant 5 anys.

Gràfica 2: Evolució de pacients del projecte Fisiàfrica. Elaboració pròpia (Carme Campoy, Coordinadora Projecte Fisiàfrica)

Al llarg d'aquest temps, s'ha pogut observar que l'alumnat desenvolupa competències pròpies de les assignatures del Pràcticum del Grau en Fisioteràpia però també permet ampliar-les. El treball en la multiculturalitat, atén a la diversitat cultural del país i permet trencar amb la visió occidental de la medicina, integrant l'atenció al pacient des d'una visió intercultural, és a dir, que el fisioterapeuta tingui en compte la cultura com a factor, a vegades determinant, de la salut de les persones.

Tanmateix, previ a l'estada al terreny, l'alumnat que forma part del projecte Fisiàfrica rep una formació en cooperació internacional, de l'entorn al context cultural de Gambia així com d'altres eines, que tenen un caràcter transformador y es tradueixen en posteriors col·laboracions en cooperació internacional. En definitiva, la participació al projecte Fisiàfrica fomenta la visió crítica de la societat, a la vegada que promou desenvolupar accions per la justícia social.

Rehabilitació cases Sareh Guideh

Sareh Guideh, és un municipi que es troba al districte d'Upper River just al costat de Baja Kunda, amb el que Alpicat Solidari ha establert vincles de col·laboració. L'any 2021, la localitat de Sareh Guideh va patir un incendi que va provocar diferents danys materials als habitatges de la població.

Els incendis són molt comuns arreu del país, donat que la preparació per al cultiu de la terra es realitza a través de la crema, sent l'ús del foc una part intrínseca en les activitats socioeconòmiques de la població rural. El sistema agrícola propi del país, sol ser de temporada i a petita escala, i amb la falta de recursos de preparació de la terra que substitueixi la tradicional cremació de la terra, provoca una quantitat considerable d'incendis forestals. Tanmateix, aquests incendis també venen provocats per la pràctica de la caça, la recol·lecció de mel, el pasturatge, a la recol·lecció de llenya i a les pràctiques de fumats dels aliments.

Davant aquesta situació d'emergència, des d'Alpicat Solidari es va realitzar una donació de material excedent i en la compra de 400 planxes per reconstruir les cases familiars. Aquesta donació ha permès cobrir els sostres de diferents habitatges i millorar la qualitat de vida de les persones, que s'havia vist minvada per l'incendi.

Casa del voluntariat

La casa del voluntariat, està ubicada dins el complex hospitalari que es va iniciar amb l'activitat desenvolupada per Alpicat Solidari a l'any 2011 per poder iniciar la roda de voluntaris i cooperants i fer créixer el projecte d'Alpicat Solidari a Gàmbia.. La seva funció principal és tenir un espai a disposició de les persones que vulguin destinar el seu temps lliure a una activitat social de caràcter internacional. El fet de disposar d'aquest espai permet incidir directament en la qualitat del voluntari, a qui se li redueix la inversió econòmica, limitant-se a la manutenció i d'altres despeses que la persona vulgui dur a terme.

Tanmateix, aquest espai també permet incidir directament a la localitat de Baja Kunda, on Alpicat Solidari centra els seus esforços de cooperació internacional, és a dir, en aquella zona on hi té major vinculació amb la comunitat.

Durant l'activitat del 2021, s'han realitzat rehabilitacions en la infraestructura de la casa. De manera concreta, s'han fet treballs en el sostre, reformant zones malmeses i canviant el sostre, s'han fet treballs de pintura a la façana i al nou sostre, s'han canviat les lliteres fet que ha ajudat a que si l'ocupació està completa (15 persones) segueixi sent un espai còmode, s'han fet reparacions a les instal·lacions de bany, ambdues en funcionament, i es disposa d'una nova nevera amb més capacitat, que dona resposta a aquelles estades més llargues.

D'altra banda, una altra proposta de millora és el funcionament de la ventilació. Els ventiladors del sostre necessiten una revisió i, en alguns casos, una reparació, així com es proposa ampliar la ventilació també a l'espai del menjador.

Finalment, l'última proposta recau en l'adquisició d'un generador que pugui operar en aquells moments en que hi ha talls de llum. . Normalment, es talla la llum cada dia de les 3 de la matinada fins a les 9 del matí, tot i que sovint hi ha talls de llum i fins i tot es pot estar tot un dia sense electricitat. Aquesta pausa nocturna de 6 hores o els talls d'electricitat inesperats, provoca danys en els aliments i, en algunes ocasions, dificulta l'activitat del voluntariat.

Voluntariat internacional

El voluntariat és una peça clau dins d'Alpicat Solidari, totes les persones que formen part de l'entitat ho són des de la pròpia voluntat d'aportar el seu gra de sorra per un món més just on totes les persones hi tinguem cabuda. És per això, que també el voluntariat internacional, suposa un espai de vinculació i acció directa vers aquesta transformació de la societat, que es materialitza a Baja Kunda.

Aquest 2021, Alpicat Solidari, ha acollit a quatre persones: la Xesca, la Cinta, l'Aran i el Paco qui han volgut compartir el seu temps lliure, les seves habilitats i les ganes de conèixer noves formes de viure la vida a través d'un voluntariat internacional a Gàmbia. Aquest projecte pretén aconseguir que el voluntariat desenvolupi la seva creativitat amb la programació de la seva estada, pel que la persona

té l'opció d'organitzar una activitat o bé formar part d'alguna de les accions o projectes ja engegats al terreny.

Per a que aquest voluntariat sigui fructífer i tingui un impacte positiu al terreny, totes les persones que han realitzat un voluntariat a Gàmbia han participat d'una formació prèvia, en la que es donen continguts de la societat de destí, consells de seguretat, informació sobre la situació sanitària i la vacunació i informació rellevant sobre la funcionalitat del voluntariat.

A continuació detallarem l'estada i aportació del voluntariat d'Alpicat Solidari:

ð Xesca Férriz Roure

Va estar a Baja Kunda tot el mes d'octubre del 2021, realitzant diverses activitats i donant suport a espais i projectes en funcionament. De manera general, ha realitzat una activitat extraescolar de ball modern amb l'alumnat de l'institut, la digitalització de les cartolines i fitxes que utilitzen per donar els continguts de classe a l'institut, ha col·laborat en el dispensari farmacèutic de l'hospital, la col·laboració en la redacció del projecte per aconseguir una ambulància, una projecció de cinema infantil al poble i una altra al recinte hospitalari, un taller de mandales comunicatius al carrer i, finalment, la cessió d'un projector, un altaveu i perifèrics.

Del 6 al 27 d'octubre es realitza l'activitat extraescolar de ball modern amb l'alumnat de l'institut. Xesca utilitza la dansa com una activitat que uneix el moviment corporal i la música, que serveix a les persones com a via d'expressió de les emocions. Aquesta vinculació efectivo-emocional que produeix la combinació de la melodia i el moviment, facilita processos de transformació de la subjectivitat i permet la descoberta d'alternatives d'aproximació entre les persones. Sosté el projecte en la convicció que la dansa té beneficis físics i psicològics, en la infància ajuda a reforçar la psicomotricitat i, a mesura que es comença a tenir control del propi cos, serveix tant per estar en forma física com per la gestió emocional a partir de l'expressió dels sentiments. A la vegada, permet adquirir autoconfiança, autonomia i augmentar la competència de la responsabilitat i l'organització.

La digitalització de material formatiu, tals com cartolines i fitxes que el professorat utilitza per donar els continguts escolars. L'estat de les 35 làmines digitalitzades era de desgast, el fet de realitzar aquesta acció, ha pogut perllongar l'ús d'aquestes. Paral·lelament a aquesta acció, la voluntària ha fet la donació del projector, l'altaveu i perifèrics a l'institut, que permeten la sostenibilitat de la primera acció. Aquests aparells tenen una bateria autònoma, que facilita el seu ús en aquells espais on no hi ha electricitat.

La col·laboració de la Xesca en l'àrea sanitària va ser, per un costat en el dispensari farmacèutic de Baja Kunda durant dues setmanes, tasca que consistia en preparar la medicació necessària per a determinats tractaments receptats pel *Major Health Center* arribant a atendre a 800 persones de totes

les edats del districte d'Upper River. Per un altre costat, va fer tasques de suport amb el director i la resta de personal de l'hospital en la redacció d'un projecte que tenia l'objectiu d'aconseguir una ambulància medicalitzada. Per últim, a l'exterior de l'hospital va organitzar un taller de mandales comunicatius dirigit als infants i adolescents, en el que van participar més de 100 infants entre 2 i 13 anys.

ð Aran Rodríguez i Cinta Díez

L'Aran i la Cinta es dediquen a la fotografia documental i a la il·lustració, a més a més la Cinta ha estudiat el Salut Internacional i Cooperació. L'agost del 2021 van estar 3 setmanes a Baja Kunda per dur a terme un projecte de fotografia participativa amb l'alumnat de secundària del districte d'Upper River de Gàmbia, a la vegada que conèixer la cultura i la realitat del país, més concretament, de la regió on Alpicat Solidari desenvolupa les diferents accions de cooperació internacional. Afirmen que la fotografia té una funció social esdevenint el diari de vida de les persones i del seu entorn, que permet construir una imatge del món. Tot registre fotogràfic té, intrínsecament, un caràcter documental i ens mostra el passat i el present, convertint-se en una eina de documentació històrica de la realitat. Tanmateix, també és una eina per comunicar-nos, la fotografia és una disciplina artística que facilita l'expressió dels sentiments, així com desperta l'emoció en aquella persona que la mira.

La presència de les xarxes socials ha ampliat la utilitat de la fotografia a la funció social, el que abans es registrava de manera privada en àlbums de fotos, actualment es troba a l'abast de tothom en l'espai virtual. No es pot oblidar la funció comercial que ha adquirit la fotografia amb l'aparició de les xarxes socials, fet que els voluntaris valoren com un factor rellevant per dur a terme aquest projecte.

És per això, que aquest projecte pren una doble vessant: investigadora i formativa. Per la part investigadora, pretenen analitzar la capacitat comunicativa de la fotografia en l'entorn gambià, mentre que per la part formativa la finalitat és donar una eina amb potencial laboral, és a dir realitzar una acció formativa i professionalitzadora.

L'objectiu d'aquesta estada de voluntariat es basa en la creació d'un espai creatiu per contribuir al desenvolupament sociocultural i l'apoderament de l'alumnat de l'escola secundària de Baja Kunda, amb l'objectiu final de donar suport a la creació d'habilitats transformadores a través de l'art i la fotografia. De manera concreta, les accions desenvolupades aniran en la línia de proporcionar les eines bàsiques perquè l'estudiantat de secundària pugui aprendre i treure profit de la fotografia a nivell emocional, creatiu i professional, inspirar-se i trobar una potencial passió a seguir.

El projecte de l'Aran i la Cinta es desenvolupa en tres fases diferenciades:

- 1) La primera, didàctica, en la què els facilitadors ensenyen els conceptes bàsics de fotografia.

- 2) Els conceptes apresos s'incorporarien durant la segona fase, en la què els i les participants realitzarien les seves pròpies fotografies entorn a un tema escollit per ells mateixos.
- 3) Finalment, en la tercera fase es recullen les fotografies obtingudes (revelat simple, elaboració d'àlbums i documentació comú).

El material necessari per dur-lo a terme és telèfon mòbil amb càmera (dels participants) i el material per fer els àlbums i les impressions fotogràfiques (a càrrec del voluntariat). La metodologia que es va utilitzar pel desenvolupament dels tallers va ser a través de l'eina de la participació i la cooperació, pel que l'aprenentatge dels i les participants va ser a través del treball en grup, preguntes disparadores, aportació d'experiència i/o coneixement propi.

Les tècniques fotogràfiques que es van utilitzar van ser el *Master de light*, narrativa i *storytelling*, l'arquitectura, paisatge i composició, el retrat, la fotografia de producte i l'àlbum. L'idioma vehicular dels tallers va ser l'anglès.

Es valora que el projecte, de manera global, es va realitzar de manera satisfactòria, tant pel voluntariat com per part dels i les participants. L'adaptació dels voluntaris a la realitat de terreny va propiciar, per un banda, el coneixement del sistema socioeconòmic i de la cultura de la població gambiana. Per l'altra banda, ha generat en el jovent de Baja Kunda, el coneixement sobre l'ús personal, social i comercial que la societat occidental fem de la fotografia i el potencial d'aquesta amb el telèfon mòbil.

La valoració que en van fer l'Aran i la Cinta, en 3 àrees: la metodologia, les competències i coneixements i els aspectes a millorar. Pel que fa a la metodologia, per una banda l'eina utilitzada, la fotografia participativa, va resultar útil i eficaç per al jovent participant, tot i això pel que fa al tipus de metodologia utilitzada, no propiciava la participació, donat que la manera de generar participació els resultava poc familiar. No obstant això, a mesura que avança

l'acció el jovent es va adaptant a la manera de participar. L'estructura del taller i la flexibilitat del voluntariat, van propiciar que l'activitat funcionés, així com el fet d'escoltar a l'alumnat i fer adaptacions.

En referència a les competències i els coneixements, es denota una millora entre les primeres fotos i les últimes, donat que dia a dia s'anaven aplicant les noves tècniques. La col·laboració entre l'alumnat, com estava previst pel tipus de metodologia utilitzada, va ser un punt clau per l'èxit de l'acció.

En últim lloc, els aspectes de millora van ser la falta de material bàsic pels tallers, pel que es van haver de fer adaptacions al format inicial de projecte, aquest fet també va provocar que una de les activitats no es realitzés com estava planificada degut a la falta de material bàsic pels tallers, encara que es va

adaptar perquè es poguessin fer els àlbums. Finalment, el número de participants era variable i inestable, el jovent en aquesta època de l'any realitza tasques de suport en les activitats familiars.

En conclusió, aquesta acció de voluntariat ha afavorit de manera directa a l'oci del jovent de Baja Kunda, l'aprenentatge d'una nova disciplina amb doble format d'expressió emocional i artística i enfocada en quelcom laboral. Per l'Aran i la Cinta ha estat una experiència que els ha permès combinar les seves passions i ocupacions en un viatge al cor de Baja Kunda.

ð Paco Piñol

Paco Piñol ha estat voluntari durant el mes de novembre del 2021 a Baja Kunda, específicament al projecte Yaxare. Ell ja havia estat abans dues vegades a Baja Kunda, i era coneixedor de les mancances de l'entorn i les necessitats de la comunitat. Com s'ha explicat en l'apartat corresponent de la Cooperativa Yaxare, el voluntari ha dut a terme una obra amb un gran impacte en les sòcies de la cooperativa.

L'acció té a veure amb els horts que les dones utilitzen per l'autoconsum i la venda de productes hortícoles. Pel que Paco ha millorat el sistema de reg amb la instal·lació de diverses bombes d'aigua promogudes amb un sistema elèctric d'energia solar vinculat al pou construït amb anterioritat a la zona de la cooperativa. La inversió per aquesta obra ha estat de 4.117,38€ que ha finançat l'empresa Diligent, de la que el propi voluntari en forma part, i d'aproximadament 700€ més en concepte d'enviament de tots els materials a càrrec d'Alpicat Solidari.

L'impacte d'aquesta obra no ha tardat en sortir a la llum, donat que ha facilitat el reg i ha augmentat l'extensió de terreny cultivable, fet que ha provocat que pugui arribar a més quantitat de dones i que hi hagi més excedent de producte. Tot i això, el consum d'aigua també ha augmentat i això repercuteix en la capacitat del pou.

És per aquest motiu que es destaca que un dels aspectes de millora per la cooperativa sigui la construcció d'un pou tipus "Bore Hole" amb una profunditat de 70 metres que abasti la quantitat d'aigua necessària per al manteniment dels cultius de les sòcies de la cooperativa Yaxare.

En conclusió, aquesta acció de voluntariat ha facilitat la gestió dels horts, augmentant l'extensió de terreny, les beneficiàries d'aquest espai, així com ha creat la necessitat d'augmentar la capacitat d'aigua disponible. Es valoren de manera positiva les conseqüències d'aquesta acció ja que potencien la sobirania alimentària, donant resposta a la necessitat d'autoconsum per reduir la pobresa de la ciutadania del districte d'Upper River.

Situació actual de la resta de projectes a Baja Kunda

Després de presentar les novetats i aplicació de nous projectes en l'àrea de cooperació internacional de l'entitat, en aquest apartat es valorarà la sostenibilitat d'aquells projectes iniciats per Alpicat

Solidari o que hi té incidència. D'aquesta manera, es valorarà l'estat actual de la *Lower Basic School*, la *Secondary School*, el *Health Centre*, així com la relació amb el responsable a Baja Kunda.

Pel que fa la *Lower Basic School* construïda durant els anys 2006 i 2007, juntament amb el *Health Centre* van conformar la primera fase del projecte Baja Kunda d'Alpicat Solidari. Actualment l'escola compta amb 619 alumnes, 347 dels quals són nens i 272 són nenes el que ha suposat un gran avenç respecte a la consecució dels drets educatius de les nenes i, en general, per l'alfabetització de la població femenina del territori. En l'anàlisi realitzat al 2015, la presència de les dones en l'educació suposava menys del 25%. L'alumnat procedeix de quatre pobles: Baja Kunda, Fatatenda, Boye Kunda i Sare Guideh, i es distribueixen en 7 graus, és a dir des dels 5 anys fins als 11, el que suposa l'etapa d'educació primària.

El professorat de la *Lower Basic School* està compost per 25 professionals: 20 professors i 5 professores. L'escola espera l'arribada de dues professores més per atendre al total de l'alumnat. Als habitatges destinats per acollir al professorat, actualment hi viuen el total de professorat de l'escola i 3 professors de la *Secondary School*. El director de l'escola, Sayo Bah, s'encarrega de supervisar l'ús i l'estat d'aquesta. Els habitatges disposen d'electricitat, afavorint la qualitat de vida del professorat que hi viu.

A diferència, l'escola no disposa de sistema elèctric i, degut al desgast des de la seva construcció es fa necessari la reparació de diferents elements com algunes finestres, els tancaments de les portes, pintar de nou els edificis, etc. de la mateixa manera que les estructures temporals construïdes l'any 2014,

degut a que encara no s'havia edificat la *Secondary School* i, per tant, l'edifici de l'escola estava en sobreocupació, ja que compartien l'espai alumnes de primària i secundària, també tenen un estat de desgast o inclús estan derruïdes. Tanmateix, *MSC Holland* està construint 9 noves aules a l'espai de l'escola. En principi es preveu que la fundació holandesa pugui també enrajolar tot el terra dels edificis que Alpicat Solidari va construir que actualment només estan pavimentats amb formigó.

Per un altre costat, la *Secondary School* es construeix l'any 2020, també per l'entitat *MSC Holland*, distribuït en dos edificis, acollint 12 aules, diversos despatxos i espais multifuncionals, mentre que un tercer edifici serveix com a habitatge pel professorat. Així mateix, l'institut disposa d'un camp de futbol, una zona arbrada i un pou. Tot i això, el total de la infraestructura no disposa d'electricitat i l'habitatge pel professorat, tot i ser nou, no reuneix tant bones condicions com les que té els habitatges del professorat de primària.

Aquest fet provoca que 3 membres del claustre de l'institut hagin decidit viure a l'habitatge de l'escola primària. Tanmateix, *MSC Holland*, a priori, sembla que no té previsió de fer-se càrrec del manteniment d'aquesta obra.

A l'institut s'hi imparteixen des del grau 8 fins al grau 12, el qual equival a edats corresponents entre els 12 i els 16 anys, o majors. Actualment, assisteixen un total de 398 alumnes, el total del qual es distribueix en 184 nois i 214 noies. L'alumnat prové de 16 pobles diferents: Baja Kunda, Sareh Guideh, Bandunding, Boro Kandakase, Boro Sambarasas, Boro Felakunda, Boro Maganta Kunda, Sutukoba,

Kole Kunda, Belingara, Medina Nyantamba, Foye Kunda, Barrow Kunda, Chamoi Bunda, Kusi i Dramani. Aquest alumnat és atès per un claustre de professorat compost per 19 professors i 2 professores, un total de 21 professionals.

Si tenim en compte la sortida educativa del pas per l'institut, les dades cada cop són més esperançadores. Així mateix, l'any 2021 un total de 19 alumnes acabaven el grau 12, dels quals 7 han seguit el seu itinerari formatiu, de caràcter pràctic o teòric. D'aquesta manera, una estudiant ha continuat els estudis superiors a Banjul, 2 noies més són professores a la *Lower Basic School* de Baja Kunda, un noi és professor a l'institut, 2 nois més són professors a d'altres escoles i, finalment, un últim noi ha entrat al cos policial.

El *Health Centre*, construït del 2006 al 2008, disposa de corrent elèctrica gratuïta gairebé les 24 hores del dia. Està constituït per un equip d'infermeria d'un total de 35 professionals, qui s'ocupa de tota la gestió hospitalària, a més a més del servei de neteja. Gràcies al Projecte Fisàfrica, durant la temporada de juny a setembre, s'amplia l'atenció sanitària a la fisioteràpia, per part de l'alumnat de pràctiques, acompanyat d'una professional de la fisioteràpia qui supervisa aquestes pràctiques.

L'hospital dona atenció a la població de 42 pobles de Gàmbia, pertanyents a la regió d'Upper River, però també a 4 pobles de Senegal, de manera que el poble més allunyat és Sare Mudu a uns 20 km del complex hospitalari. L'equip sanitari dona resposta a problemàtiques derivades de l'oftalmologia, ginecologia (inclòs l'acompanyament obstètric), la pediatria, malalties infeccioses. També es duen a terme campanyes de vacunació massiva i la cura de ferides.

Finalment, pel que fa al responsable dels projectes a terreny, s'encarrega de la supervisió dels projectes i la comunicació amb l'entitat d'Alpicat Solidari, realitza informes orals de la situació de Baja Kunda i la resta de projectes, així com de la part econòmica de la Cooperativa Yaxare. En els períodes de rebuda de voluntariat, és qui s'encarrega de fer l'acollida i cobrir les necessitats pertinents del voluntariat. Donat la seva tasca es valora una revisió del seu salari, en tant sigui en benefici d'ell.

Educació per la Transformació Social

Joves Solidaris

L'any 2017 s'endega el projecte Joves Solidaris, en el marc de la proposta curricular d'Aprenentatge per al Servei (ApS) del departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a l'institut Manel de Montsuar de Lleida. El projecte compta amb la participació directa de la Coordinadora d'ONGs i d'altres moviments solidaris de Lleida i l'Àrea de Cooperació de La Paeria, a l'empara d'un conveni

entre la nostra entitat i l'institut Manel de Montsuar de Lleida. El projecte Joves Solidaris, està parcialment finançat per l'Ajuntament de Lleida a través d'un conveni entre Alpicat Solidari i La Paeria.

El projecte neix de la voluntat d'apropar el jovent a la cooperació internacional, és a dir, transmetre el valor de la solidaritat, que permeti mostrar les desigualtats existents entre el nord i el sud global d'una manera immersiva i real, que provoqui una transformació de la seva percepció de la realitat i accioni la voluntat d'aconseguir un món més just on hi càpiguen totes les persones.

D'aquesta manera, l'objectiu del projecte és la introducció de l'alumnat a la Cooperació Internacional i els Drets Humans mitjançant els valors de l'entitat i el foment de l'esperit crític que provoqui una consciència social.

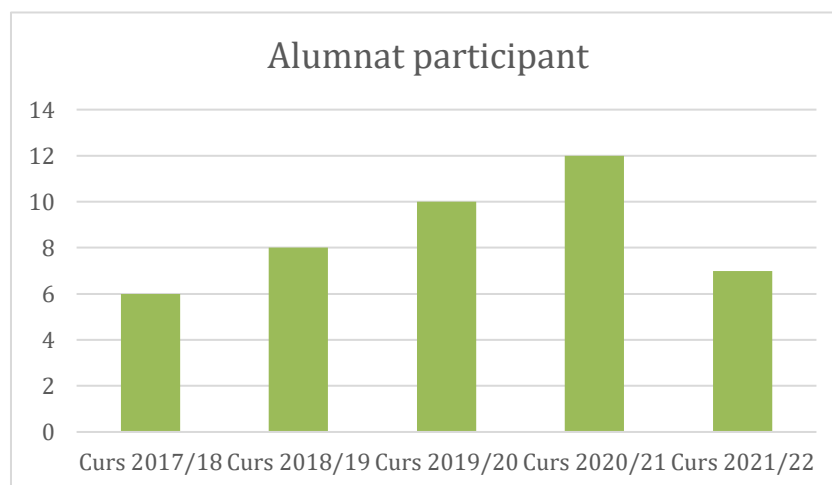
El projecte té 3 fases diferenciades que busquen completar els objectius del procés de presa de consciència: una primera fase de formació, una segona fase de vivència i una tercera fase de retorn. La primera i la tercera fase es realitzen a Lleida, essent la fase de vivència l'única que es realitza al terreny. Vegem, a continuació, les fases detallades:

1. Fase de formació (d'octubre a febrer): es realitzen diferents formacions amb la intenció de provocar una reflexió a l'alumnat sobre la desigualtat que assola el món que, de manera genèrica, està dividit sota la normativa del nord global i que afecta directament al sud global, que situa a l'alumnat en el marc socioeconòmic del continent africà. Tanmateix es parla sobre voluntariat i cooperació, d'estereotips i bones pràctiques i s'aprofundeix en el coneixement de la zona de Baja Kunda i el país de Gàmbia. Paral·lelament a aquesta formació es realitzen accions per finançar econòmicament la segona fase del projecte. Aquesta fase es realitza principalment en hores lectives, tot i que també implica espais fora del centre educatiu i del seu horari. Aquest 2021 s'han impartit les següents formacions:
 - "Experiències d'un cooperant", a càrrec de Jesus Marco.
 - "El migrant gambià a Lleida", a càrrec de Buba Jammeh.
 - "Les causes de la pobresa. Que pots fer tu?", a càrrec de Sandra Espada.
 - "Dones gambianes a Lleida", a càrrec de Satu Jaiteh.
 - "La Cultura dona color a la Religió", a càrrec de Cheick Fall.
 - "Menors africans", a càrrec del Centre de Menors.
 - "Voluntariat o voluntarisme", a càrrec d'Anna Sans.
 - "Migrants de 2a generació", a càrrec de Fatoumatta Bandeh.
 - "Gàmbia, Baja Kunda i estereotips", a càrrec de Carme Campoy.
 - "Quan migrar no és la única sortida", a càrrec de Penda Sidibeh i Dawda Sankareh.
 - "Salut i vacunacions" a càrrec de Mariola Espejo.
 - "Literatura africana contra la història única", a càrrec del Grup de Lectura Africana.
 - "Les bones pràctiques en cooperació", a càrrec de Carme Campoy.
 - "Experiències Joves solidaris" a càrrec d'antics alumnes i Enric Giné.
2. Fase de vivència (normalment al febrer, tot i que aquest 2021 s'ha ajornat fins al desembre): el jovent que ha passat la selecció i les formacions, realitzen un viatge a Baja Kunda, on Alpicat Solidari hi treballa fa més de 15 anys, amb la convicció que la millor manera de conèixer una

realitat tant diferent de la quotidianitat de la majoria de l'alumnat és vivint-la. Amb l'objectiu de la conscienciació de les diferents realitats, l'alumnat interactua amb el jovent de Baja Kunda, per conèixer el seu dia a dia, les seves expectatives de futur i les seves ambicions.

3. Fase de retorn: després de l'aprenentatge i l'experiència viscuda és el moment de recollir i ordenar tot el que l'alumnat ha realitzat a Baja Kunda, els pensaments i sentiments que els ha generat la fase de vivència i també com han pogut veure en aquesta fase aquella part més teòrica de la fase de formació. En la fase de retorn el jovent actua com a agent sensibilitzador, pel que també es treballa la creació de material i contingut per a la difusió que pretén arribar a la resta de la comunitat educativa, a l'entorn social com també al familiar. Fruit d'aquest treball es solen realitzar xerrades, exposicions fotogràfiques, participació en programes de ràdio i/o televisió, etc.

Joves solidaris ha dut a terme la seva 4ª edició durant l'activitat del 2021, des de la primera edició fins l'actualitat l'augment de participants al projecte ha estat un fet. La incidència d'aquest projecte té a veure, no sols amb el treball intrínsec de l'entitat, sinó també a l'esforç de l'alumnat en la fase de retorn, la sensibilització i la difusió del projecte té impacte en la voluntat del jovent de transformar el món a través d'experiències com la que Alpicat Solidari realitza amb el projecte Joves Solidaris.

Gràfica 3 Participació d'alumnat al projecte Joves Solidaris 2017 - 2022. Elaboració pròpia (Albert Cayuelas, Coordinador Projecte Joves Solidaris).

Tot i això, la situació sanitària actual també ha estat un element determinant en la participació d'aquesta última edició del projecte. Factors com les restriccions al viatjar, el temor a la covid-19 o situacions familiars personals, han produït que es disminuís la participació per part de l'alumnat. No obstant això, el professorat cada cop està més implicat en el projecte pel que ha mostrat interès pel projecte, especialment, per participar en la fase de vivència.

La transmissió a la comunitat de l'experiència dins del projecte ens ha dut a participar, juntament amb l'alumnat, en xerrades en centres educatius tant en l'etapa de primària com en la de secundària, s'ha generat material audiovisual que s'ha compartit a les xarxes socials i amb altres entitats i, finalment, ens ha dut a programes de ràdio (Alpicat Ràdio i Ua1) i televisió (Lleida TV i TV3).

Aquesta etapa desperta molt interès en la comunitat, sobretot en l'entorn familiar del jovent participant. Cada cop més famílies volen participar de les accions de la fase de retorn, pel que demanen ser partícips també en les xerrades de la fase de formació.

En l'exercici del 2021 s'han detectat tres aspectes de millora a tenir en compte: en primer lloc, el fet que l'alumnat hagi participat més tard i, per tant amb més edat, en la fase de vivència ha facilitat que aquesta fos més adequada al context, sense incidències remarcables. En segon lloc, es proposa que els desplaçaments es realitzin amb mini-bus per agilitzar els viatges i mantenir el grup unit en tot moment, així mateix es tindria disponible per a aquells trajectes fixes com ara de l'aeroport a Banjul i viceversa. En últim lloc, el hotel durant l'estada la nit de l'arribada i la d'abans de la tornada, ha reduït les prestacions de servei que abans de la pandèmia realitzava, fet que es pot atribuir a la disminució de turistes i conseqüentment de ingressos econòmics i, s'incrementa la dificultat si és té en compte que està apartat de la zona turística de Senegambia, a Kololi, a la costa atlàntica de Gàmbia i per desplaçar-s'hi caminant obligant a agafar taxis.

En conclusió, l'execució del projecte promou la coneixença d'altres realitats que es viuen en països del sud global que permet que vegin les desigualtats entre el nord i el sud global. Les dos primeres fases, són clau per a la conscienciació de la situació, no solament de la desigualtat entre ambdós països, sinó també del privilegi que tenen per haver nascut on han nascut. L'intercanvi amb jovent de la seva edat a Baja Kunda, és un dels elements que potència la transformació que impulsa als i les participants a ser part activa del canvi.

Finalment, si tenim en compte els aspectes tècnics i organitzatius del projecte, en el transcurs de les diferents execucions del projecte ha facilitat la consolidació del projecte en el calendari acadèmic del Institut Manel de Montsuar, tot i la disminució deguda a la situació de pandèmia s'ha mantingut l'interès de l'alumnat del centre en el projecte, ha crescut la confiança i l'interès de les famílies, així com el fet d'implementar any rere any Joves Solidaris, ha facilitat la millora en el desenvolupament del projecte a través de la detecció i autocrítica per part d'Alpicat Solidari.

Servei Comunitari del Banc d'Aliments

El Servei Comunitari, és un projecte d'educació per la transformació social que s'emmarca dins del Banc d'Aliments, en col·laboració amb l'Institut d'Alpicat. Aquest projecte forma part de l'assignatura de servei comunitari de l'institut que pretén sensibilitzar a l'alumnat mitjançant la metodologia d'Aprenentatge per al Servei. Els principals objectius d'aquest projecte són:

- Aprendre a participar en el teixit social i cooperatiu.
- Conèixer una part del món del voluntariat i l'acció social.
- Desenvolupar habilitats relacionades amb el treball en equip.
- Despertar una actitud crítica i compromesa amb la societat.
- Afavorir la reflexió i el coneixement mitjançant un treball de retorn de les seves experiències.

Durant l'activitat del 2021, L'han de realitzar els alumnes de 4rt de l'ESO, col·laborant amb nosaltres en la realització i confecció dels lots d'aliments. L'alumnat treballa al banc d'aliments 10 hores distribuïdes en diferents dies depenent de la necessitat de la tasca que han de realitzar al projecte. Aquest curs han estat amb nosaltres un total de 13 alumnes que han elaborat els lots a distribuir,

mantingut xerrades amb les responsables del projecte dels aprenentatges i dels dubtes que se'ls generaven en veure la realitat del veïnat del nostre poble, i finalment dos d'ells van explicar la seva experiència a Alpicat Ràdio.

Com a proposta de millora, es preveu iniciar una sèrie de formacions al voltant de l'aprofitament alimentari per evitar el malbaratament i d'altres temes d'interès envers els Bancs d'Aliments i el voluntariat.

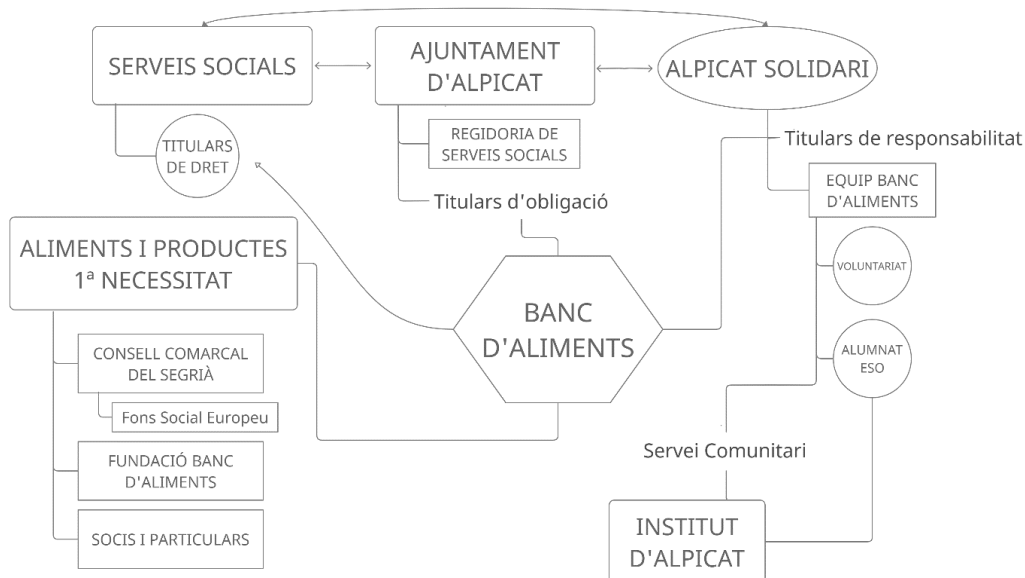

Acció social

Banc d'Aliments

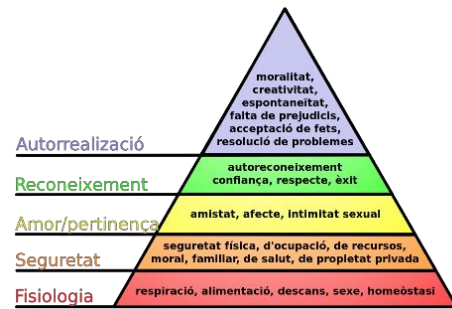
El Banc d'Aliments d'Alpicat, és un projecte conjunt entre l'Ajuntament d'Alpicat i la ONG Alpicat Solidari, en termes legals l'ajuntament del municipi és el titular d'obligació mentre que Alpicat Solidari té la titularitat de responsabilitat. El principal objectiu del Banc d'Aliments és facilitar a les famílies del nostre poble que es troben en situació de vulnerabilitat i amb pocs recursos, aliments i productes de primera necessitat, a la vegada que, com a segon objectiu, evitar el malbaratament dels aliments i que aquells aliments consumibles però no comercialitzables siguin destruïts perquè se'ls pugui donar un destí social.

Tota l'acció del Banc d'Aliments d'Alpicat es basa en la gratuïtat dels aliments que rebem, la seva distribució equitativa a la ciutadania d'Alpicat, així com en una supervisió i control per part del Consell Comarcal del Segrià i de les treballadores socials. D'aquesta manera, els titulars de dret són dictaminats per Serveis Socials.

Il·lustració 1 Diagrama de fluxos del Banc d'Aliments. Elaboració pròpia (Inma Urrea, Coordinadora del Banc d'Aliments gestionat per Alpicat Solidari),

La gestió del banc d'aliments és un projecte assistencial sense ànim de lucre, independent de tota ideologia tant política, religiosa o socioeconòmica. El projecte dona resposta a una necessitat bàsica humana perquè els i les titulars de dret es puguin desenvolupar en d'altres àrees de la seva vida, és a dir, si tenim en compte la Piràmide de Maslow¹, a través del Banc d'Aliments les persones cobreixen una de les necessitats fisiològiques, les quals ocupen el primer esglaó de l'escala de necessitats.

1-Il·lustració 2 Piràmide de Maslow

Per tot això, l'acció social d'Alpicat Solidari en la gestió del banc d'aliments es sustenta en dos eixos principals:

- La distribució dels aliments de manera equitativa és primordial, gestionant els productes de primera necessitat que arriben de les diferents organitzacions, de l'excedent de producció de cadenes de supermercats o aportacions voluntàries del veïnat d'Alpicat. Un objectiu important en la distribució dels aliments és evitar el malbaratament dels mateixos.
- L'aprofitament de la plataforma del banc d'aliments per dur a terme una tasca pedagògica, de coneixement i de concietització (conscienciar a través de l'acció). A través de la col·laboració amb l'institut d'Alpicat en l'assignatura de "Servei Comunitari", apropem la realitat de les persones que atenem al jovent del nostre municipi.

Per poder dur a terme aquesta tasca hi ha una persona de la ONG Alpicat Solidari que es fa responsable de l'organització i coordinació del voluntariat per fer possible que el projecte sigui eficaç i eficient, el qual dedica els seus esforços en el primer dels eixos. En definitiva, la voluntat del Banc d'Aliments és la promoció de la solidaritat activa i responsable, donant un testimoni que és pot ser diferent i actuar conjuntament i de manera col·laborativa per donar servei a la ciutadania del nostre municipi.

Respecte dels lliuraments, al llarg de l'any 2021 hem realitzat 21 lliuraments, 4 dels quals són dels excedents de la Unió Europea canalitzats a través del Consell Comarcal del Segrià, en altres paraules, hem rebut i distribuït un total de 14.700 kg. d'aliments. Cal recordar que el consum mitjà de la ciutadania espanyola, segons l'últim Informe de Consum disponible elaborat pel Govern d'Espanya al 2018, és de 629,7 kg/persona i any. Sabent que el Banc d'Aliments atén a, aproximadament, 100 titulars de dret s'esmena la necessitat amb 147 kg/persona i any, lluny del consum de la resta de persones de l'estat espanyol.

II-lustració 3 Infografia de l'activitat del Banc d'Aliments d'Alpicat 2021. Elaboració pròpia

¹ Per a més informació: Maslow, A. (1943) *A theory of human motivation*.

Tota aquesta quantitat d'aliments i productes de primera necessitat provenen del Consell Comarcal del Segrià, de la Fundació Banc d'Aliments i d'aportacions individuals. A més a més, cal remarcar que gràcies al compromís ferm de la Regidora de Polítiques Socials aquest any el Banc d'Aliments ha tingut una millora considerable pel que fa a la seva gestió, mitjançant la recollida quinzenal dels aliments i els productes per part de la Brigada Municipal d'Alpicat.

Una vegada enllestida la tasca de recollida d'aliments i productes per a la distribució, és el voluntariat i els i les participants del Servei Comunitari de l'institut qui desenvolupa la tasca d'elaboració dels lots sota les directrius de Serveis Socials, així com la seva distribució quinzenal. Volem fer especial èmfasis en que els lliuraments es realitzen gràcies al suport del voluntariat, sense elles i ells no seria possible dur a terme una tasca tan regular i organitzada.

És important tenir en compte que, arrel de la situació sanitària derivada de la covid-19, hi ha hagut canvis en les aportacions i en les col·laboracions del voluntariat. Les aportacions, principalment, s'ha degut al canvi en l'organització del Gran Recapte que ja va tenir incidència en l'activitat del 2020. En primer lloc, el fet de no recollir aliments ni productes de primera necessitat sinó ser un/a agent informativa per fer aportacions econòmiques ha resultat en necessitar menys quantitat de voluntariat. Per altra banda, la gestió del banc d'aliments s'ha hagut d'adaptar a aquests canvis, donat que abans es podia dur a terme l'elecció dels productes que quedarien a la nostra població, mentre que actualment es realitza un repartiment equitatiu des de la fundació, que resulta en 3 entregues addicionals.

Pel que fa al voluntariat, degut a que la majoria pertanyen al col·lectiu de jubilació i/o gent gran i a la reducció de les interaccions socials en col·lectius de risc, hem canviat l'organització del voluntariat treballant en petits grups. No obstant això, cal remarcar la capacitat d'adaptació i de ràpida resposta del voluntariat del Banc d'Aliments, sempre disposat a actuar quan és necessari.

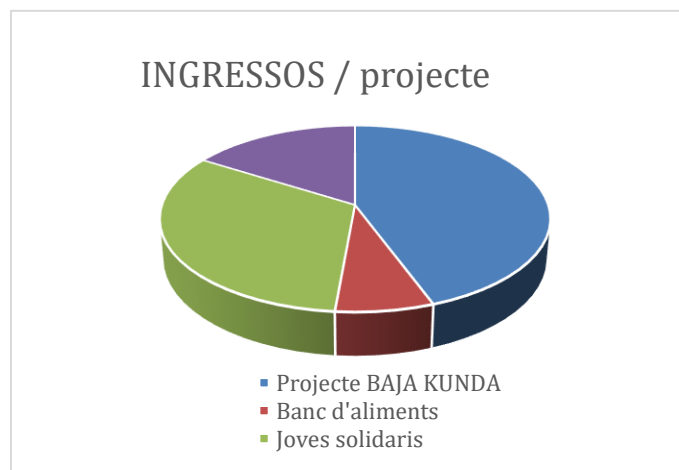
Informe econòmic

Per poder realitzar totes els projectes, accions i intervencions, cal que tinguem en compte el valor humà de les persones que dia a dia dediquen el seu temps lliure per aconseguir un món més just i a aquelles altres que ho fan de manera puntual amb diversitat de contribucions. No obstant, la presentació dels recursos econòmics, dels que ens nodrim per dur a terme la nostra activitat, forma part del nostre deure de transparència com a entitat.

Els Comptes Anuals de l'exercici 2021 s'han formulat aplicant les disposicions legals en matèria comptable, i mostren la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats. Alpicat Solidari, principalment rep finançament públic en concepte de subvencions, donacions i llegats que s'inverteixen en els projectes de Cooperació Internacional (Projecte Baja Kunda), Educació per la Transformació Social (Joves Solidaris), Acció Social (Banc d'Aliments) i en el manteniment de l'estructura de l'entitat. En el següent quadre podem observar el pressupost detallat dels comptes relatius a l'activitat del 2021:

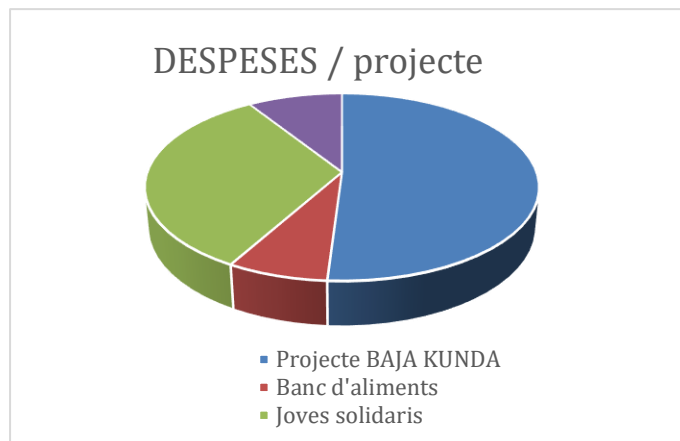
PROJECTE	DESPESES	INGRESSOS
PROJECTE BAJA KUNDA	10.260,00 DESPESES BAJA KUNDA	8.955,52 SUBVENCIONS OFICIALS (AJ.ALPICAT)
	4.466,38 DONACIO MATERIAL	4.466,38 DONATIUS EMPRESES I PARTICULARS
	405,00 LLITERES x CASA VOLUNTARIS	
	169,50 ALTRES DESPESES	
	15.300,88	13.421,90
BANC D'ALIMENTS	144,21 QUOTES TELEFON	1.562,40 SUBVENCIONS OFICIALS (AJ.ALPICAT)
	1.922,50 PRODUCTES ALIMENTARIS I HIGIENICS	585,00 DONATIUS EMPRESES I PARTICULARS
	28,79 ALTRES DESPESES	
	51,90 AMORTITZACIO NEVERA	
	2.147,40	2.147,40
JOVES SOLIDARIS	450,00 FORMACIO EpD	4.356,00 APORTACIONS ALUMNES
	5.679,35 BILLET AVIO	3.300,00 SUBV.AJ.LLEIDA 2020/2021
	643,50 BUS ALPICAT-AEROPORT-ALPICAT	150,00 SUBV.AJ.LLEIDA 2021/2022
	3.047,92 DESPESES VIATGE JOVES SOLIDARIS	2.026,62 SUBVENCIONS OFICIALS (AJ.ALPICAT)
	11,85 ALTRES DESPESES	
9.832,62	9.832,62	
ESTRUCTURA	1.023,06 SERVEIS PROFESSIONALS	2.690,00 SOCIS
	359,96 ASSEGUANÇA RESP.CIVIL	450,00 DONATIUS EMPRESES I PARTICULARS
	353,20 SERVEIS BANCARIS	1.737,91 FONS ESPECIFIC (ACCD)
	197,24 AMORTITZACIONS	
	748,36 ALTRES DESPESES	
	30,00 BAIXA SOCIS	
2.711,82	4.877,91	
29.992,72	30.279,83	
287,11	-287,11	

D'aquesta manera, en la gràfica número 4 s'il·lustra com el 44% dels ingressos es destinen a projectes de Cooperació Internacional que tenen incidència directa a Baja Kunda (Gàmbia), en segon lloc al projecte d'EpTS Joves Solidaris amb un 33% del destí econòmic, el manteniment de l'estructura de l'entitat suposa el 16% dels ingressos, mentre que el 7% restant es dedica a la gestió del Banc d'Aliments.

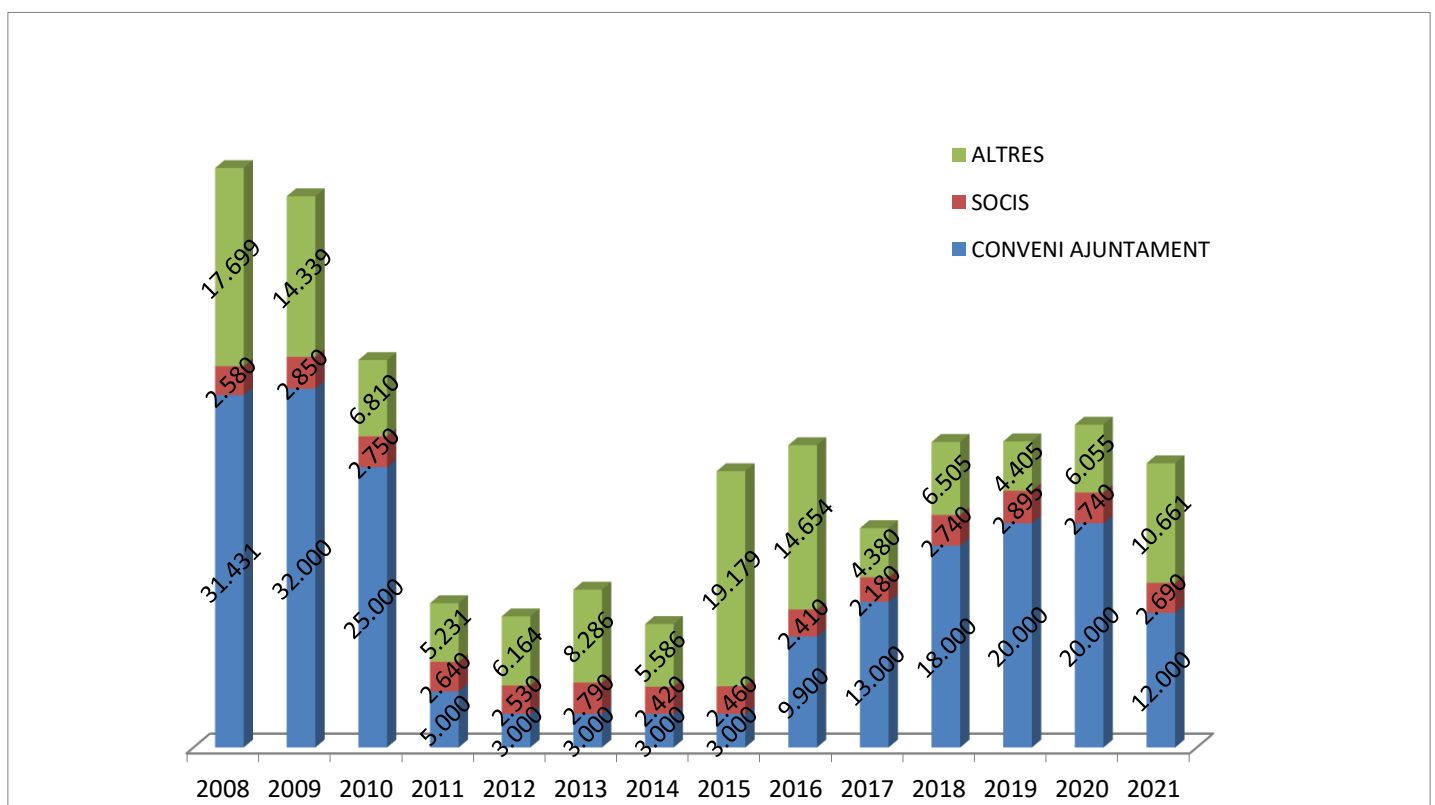
Gràfica 4 Ingressos 2021 per projectes. Elaboració pròpia (Equip de tresoreria d'Alpicat Solidari).

Si tenim en compte les despeses per projecte, ens trobem amb una gràfica similar a la de ingressos. El 51% de les despeses les genera el projecte Baja Kunda, seguit amb un 33% pel projecte Joves Solidaris, el 9% de les despeses tenen a veure amb l'estructura de l'ONGD i, finalment, el 7% recau sobre el Banc d'Aliments.

Gràfica 5 Despeses 2021 per projectes. Elaboració pròpia

Per altra banda, si fem una retrospectiva de l'activitat econòmica des del 2008 fins a l'exercici del 2021, podem veure la fluctuació d'ingressos que ha tingut l'ONGD. En la gràfica número 6, es pot veure com un puntal de l'entitat és el conveni amb l'Ajuntament d'Alpicat, qui sempre ha demostrat la confiança i el compromís que té vers el compromís social tant local com global mitjançant les seves capacitats econòmiques en cada moment de la història del nostre poble, vehiculada amb Alpicat Solidari.

Gràfica 6 Origen dels recursos 2021. Elaboració pròpia (Equip de tresoreria d'Alpicat Solidari).

Tant és així que Alpicat Solidari i l'Ajuntament d'Alpicat han signat un conveni excepcional de col·laboració per projectes i activitats de Cooperació al Desenvolupament, Educació per la Transformació Social i altres iniciatives solidàries només per l'any 2021 amb una dotació econòmica de 12000 euros, menor de l'habitual per les retallades provocades per la pandèmia. Tanmateix, abans d'acabar l'any en signen un nou conveni² pels propers 4 anys, fins el 31 de desembre de 2025 recuperant la dotació econòmica de 20000 euros anuals.

Tanmateix, el teixit de socis i sòcies i teixit empresarial col·laborador de l'ONGD és una constant que any rere any ens demostren la multiplicitat de maneres d'impulsar la transformació social, també des del recolzament econòmic i del seguiment de la nostra activitat.

Finalment, d'altres col·laboradors com La Paeria, des de la seva Àrea de Cooperació, qui no sol dona suport com a finançadora de projectes, sinó també en la col·laboració i acompanyament tècnic de l'ONGD, fet indispensable per a nosaltres. Així com, l'Agència Catalana de Cooperació per al Desenvolupament (ACCD) a través del Fons Específic, impulsen tant l'execució de projectes i accions com també, l'enfortiment d'Alpicat Solidari.

² Es poden llegir ambdós convenis a: <https://alpicat.eadministracio.cat/transparency/36f1a8c8-2ba8-4ee0-863a-98ce2bf57d0a/>

Col·laboradors i finançament

Aquest apartat està dedicat a les **organitzacions col·laboradores**, a aquelles **empreses i entitats** que dediquen una part dels seus beneficis econòmics a finançar els projectes d'Alpicat Solidari, així com al **teixit de socis i sòcies** i a aquelles **persones** que realitzen **aportacions puntuals**, donant suport econòmic en la nostra tasca diària.

Ens públics ens recolzen econòmicament i de manera tècnica

Ajuntament
d'Alpicat

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Entitats i empreses privades finançadores

Finalment, només ens queda donar-vos les **gràcies** a tothom qui, d'una manera o altra, feu possible que Alpicat Solidari puguem **seguir endavant**.

Vols ser soci/sòcia d'Alpicat Solidari?

Et deixem la butlleta d'inscripció per sumar-te a les persones que fan possible la transformació social des d'Alpicat Solidari.

www.alpicatsolidari.org
alpicatsolidari@gmail.com
 Facebook: Alpicat Solidari

Butlleta d'inscripció

Vull ser soci i col·laborar amb les activitats d'Alpicat Solidari aportant... €

Mensual
 Trimestral
 Anual

Nom Cognoms DNI

Carrer Núm. i pis

Codi Postal Població

Telèfon 1 Telèfon 2

Correu electrònic

Agrairia que amb càrrec al meu compte o llibreta facin efectiu, fins a nou avis, els rebuts que al meu nom presenti Alpicat Solidari.

Banc/Caixa

Compte Iban **E S** - - - -

Data

Signatura

Enviar aquesta butlleta retallada o escanejada al mail alpicatsolidari@gmail.com o dipositar-la a la bústia d'Alpicat Solidari que hi ha al Casal (C/ Farraginals 1, 25110 Alpicat)

D'acord amb el que estableix el Reglament General de Protecció de Dades de 25 de maig de 2018, la persona sòcia queda informada i autoritza la incorporació de les seves dades als fitxers automatitzats existents a Alpicat Solidari, la finalitat dels quals es portar a terme la gestió dels recursos de l'organització. Així mateix, autoritza el tractament automatitzat al qual puguin ser sotmeses totes les dades que derivin de la seva activitat, amb l'objecte d'acomplir les finalitats de l'Associació, així com la cessió de les dades, si s'escau, a les Administracions Públiques que la legislació vigent estableixi com destinataris obligats. La persona sòcia queda informada de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, d'acord amb el que estableix la legislació vigent al respecte, posant-se en contacte amb l'associació Alpicat Solidari.

PARTICIPACIÓBANCD'ALIMENTSSENSIBILITZACIÓACCIÓ
HUMANITÀRIACOOOPERACIÓJUSTÍCIASOCIALAVALUACIÓ
PAUOBJECTIUSCODESENVOLUPAMENTCAPACITACIÓSO
LIDARITATPROGRAMESDRETSHUMANSCOL·LABORACIÓ

Alpicat Solidari

SOBIRANIAALIMENTÀRIAGÈNEREPROJECTESONGEMER
GÈNCIAVISIBILITZACIÓRESPONSABILITATCOMERÇJUST
PLANIFICACIÓCOORDINACIÓENTITATSOCIALAPODERAM
ENTAJUDESVOLUNTARIATINCLUSIÓSOCIALASSOCIACIÓ